

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfy.VII.30.235/2012/9.szám

A Kúria a dr. Sebők Imre ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Lotz Attila ügyvéd által képviselt I.r. alperes, és a ... főosztályvezető jogtanácsos által képviselt II.rendű alperesek ellen engedményezett követelés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 7.G.40.900/2005. számon indult és a Fővárosi Ítélettábla 14.Gf.40.595/2010/16.számú ítéletével jogerősen befejezett perében, amelyben az alperesek pernyertessége érdekében a dr. Hargitay Emil ügyvéd által képviselt és a dr. Kratochwill György ügyvéd által képviselt II.r. beavatkozóként a perbe beavatkozott a jogerős ítélettel szemben a II.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.000.000 (hárommillió) Ft + Áfa felülvizsgálati perköltséget.

A II.r. alperes személyes illetékmentesség folytán le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az Európai Bizottság és a Magyar Köztársaság között létrejött ISPA Támogatási Pénzügyi Megállapodásban az Európai Bizottság kötelezettséget vállalt 42.994.000 euro ISPA Előcsatlakozási Alap támogatás nyújtására, amelynek a rendeltetése a Budapest - Győr - Hegyeshalom vasútvonal rehabilitációja volt. A megállapodás alapján a ... között finanszírozási szerződés jött létre. A finanszírozási szerződésre alapítva a KVM mint ISPA végrehajtó szervezet (II.r. alperes jogelődje) és a ... mint végső kedvezményezett (I.r. alperes) között 2001. április 15-én támogatási szerződés jött létre. A szerződés 3.1. pontja szerint a projekt teljes bekerülési költsége 85.988.000 euro összeget tett ki, amelyből a támogatás 42.994.000 euro volt. A szerződés 3.4. pontja pedig kimondta, hogy a támogatásból finanszírozott rész Áfa mentes. A támogatási szerződés alapján a II.r. alperes jogelődjének kötelezettsége volt a beruházás megvalósításához szükséges támogatás nyújtása, míg az I.r. alperesnek a beruházás megvalósítása, ennek érdekében építési,

szerelési és egyéb munkák teljesítése, illetve erre vonatkozó szerződések megkötése. Az I.r. alperes által kötött szerződéseket a II.r. alperes jogelődjének ellenjegyzésével kellett ellátni annak igazolására, hogy a szerződés megfelel a kiírás feltételeinek. A vállalkozási szerződést jóváhagyásra be kellett mutatni az Európai Bizottságnak, majd mindezek megtörténte után láthatta el aláírásával az I.r. alperessel leszerződött vállalkozó. A szerződés csak ezt követően lépett hatályba.

A munkák első szakaszának, a ... vasútvonal építésének kivitelezésére kiírt pályázatot a ... Konzorcium nyerte el, melynek tagjai a ... Kft. II.r. és a ... Kft. I.r. beavatkozók voltak. A két beavatkozó 2003. április 23-án kötött konzorciumi szerződést. A szerződés 3.3. pontjában kijelentették, hogy a tagok egyenrangúak a konzorcium keretén belül. Vezető társaság a II.r. beavatkozó, aki teljes jogkörrel jogosult képviselni a konzorciumot a megbízó és a megbízott képviselőjével szemben. A II.r. alperes ennek megfelelően pénzügyi döntéseket hozhat, teljes jogkörrel utasításokat adhat a konzorcium minden tagja nevében, a másik tag előzetes hozzájárulását követően.

A vállalkozási-kivitelezési szerződés II.r. beavatkozó, mint a vállalkozói konzorcium aláírása után 2003. augusztus 14-én lépett hatályba. Az ebben írtak szerint a konzorcium arra vállalt kötelezettséget, hogy az említett vonalszakasz vágányépítési munkáinak kivitelezését bruttó 13.634.495 euro vállalkozó díj ellenében elvégzi. A konzorciumi szerződést a tagok 2003. augusztus 18-án a feladatok és a vállalkozói díjak tagonkénti elosztásával kiegészítették, mely szerint az I.- és II.r. beavatkozó a vállalkozói díjból 17 %-83 % arányban részesedik.

A vállalkozási szerződés megkötését megelőzően 2003. július 28-án a felperes és a II.r. beavatkozó hitelszerződést kötött 7.000.000 euro összegű éventüli lejáratú rülirozó hitelnek a nyújtására a vonalszakasz rekonstrukciós munkáinak kivitelezése céljából. A kölcsön visszafizetésének időpontjaként 2004. szeptember 22-ét jelölték meg azzal, hogy a II.r. beavatkozó a lejárat napján egy összegben köteles az összes, a felperessel szemben fennálló, kint lévő kölcsönét megfizetni.

A felperes és a II.r. beavatkozó 2003. augusztus 21-én engedményezésről szóló megállapodást kötöttek. Az engedményezési szerződés biztosított szerződésként négy szerződést jelölt meg, amelyek között szerepelt az említett 2003. július 28-án megkötött 7.000.000 euro rülirozó hitel folyósítását biztosító szerződés is. Az engedményezési szerződésben a II.r. alperes a felperesre engedményezte a 2003. augusztus 14-én kelt vállalkozási szerződés alapján járó összesen 13.634.495 euro vállalkozási díját is. A szerződés szerint a felperes az engedményezési szerződés hatályba lépésének napjától az engedményezett követeléssel szabadon rendelkezhet, a biztosított követelések törlesztésére felhasználhatja. A II.r. beavatkozó az engedményezésről 2003. augusztus 21-én értesítette mindkét alperest. Az engedményezés tényét mindketten aláírásukkal tudomásul vették. Az engedményezésről szóló értesítés tartalmazta az engedményezett szerződés adatain túlmenően azt is, hogy a teljesítéseket az engedményezés hatályba lépését követően a felperes milyen bankszámla számaira kell utalni. A II.r. alperes jogelődje az értesítés ellenjegyzésével egyidejűleg tájékoztatta a II.r. beavatkozót, hogy az engedményezés tényét tudomásul vette, és a pénzügyi lebonyolítás során az engedményezésben foglaltak figyelembe vételével jár el. Az engedményezési szerződés aláírását megelőzően sem a II.r. beavatkozó, sem a felperes az I.r. beavatkozó hozzájáruló nyilatkozatát nem szerezte be, és az engedményezési szerződésről sem tájékoztatták az I.r. beavatkozót.

A II.r. alperes jogelődje és az I.r. alperes között 2003. szeptember 17-én együttműködési szerződés létrejött, amelyben rögzítették jogait, illetőleg kötelezettségeiket a projekt végrehajtása tekintetében. E megállapodás 4. pontjában úgy rendelkeztek, hogy a II.r. alperes jogelődje a

80/2003.(VI.7.) Korm. rendelet 20. §-a alapján felelőssége megtartása mellett ruházta át a terv végrehajtásához szükséges feladatokat az I.r. alperesre, amelynek részét képezte az I.r. alperes számla ellenőrzési kötelezettsége is. A 3.9. pont szerint a projektek pénzügyi lebonyolításának elvégzését (számlák végső igazolása, utalványozás stb.) a II.r. alperes jogelődje végzi.

Az engedményezési értesítőben megjelölt két bankszámlaszáma ... volt.

A II.r. beavatkozó 2003. november 4-e és 2004. május 10-e között hat részszámlát bocsátott ki összesen 11.143.661 euro összegben, majd 2004. szeptember 30-án végszámlaként 903.373,05 euro kifizetése felől rendelkezett, vagyis összesen 12.047.035 euróról. Valamennyi számlán az engedményezési értesítéstől eltérően a II.r. beavatkozónak szintén a felperesnél vezetett ... számú euro, illetőleg ... számú HUF ügyfélszámlája lett teljesítési helyként megadva, az utalások ezekre a számlákra érkeztek.

A számlák alapján a II.r. beavatkozó saját számlájára 9.933.534,58 euro került átutalásra, ebből a felperes a II.r. beavatkozó rendelkezése alapján 8.429.170,52 euro követeléséhez jutott hozzá.

A II.r. beavatkozó 2004. szeptember 15-én saját magával szemben felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelmet nyújtott be. Az eseményről két nappal később tájékoztatta az I.r. beavatkozót is. A két konzorciumi tag tárgyalását követően az I.r. beavatkozó felvetette a konzorcium képviselőjének az átvételét. Ezen a megbeszélésen értesült arról is, hogy a II.r. beavatkozó az őt megillető vállalkozási díjat is engedményezte a felperesre. Erre való tekintettel közölte a II.r. beavatkozóval, hogy az őt megillető bruttó 1.972.872 euróra megkötött engedményezési szerződést érvénytelennek tekinti, tekintettel arra, hogy arra vonatkozóan a II.r. beavatkozónak feljogosítása nem volt. Az I.r. beavatkozó 2004. szeptember 24-én tájékoztatta a II.r. beavatkozót a konzorcium vezető tisztségének az átvételéről. A vezetőváltásról az I.r. beavatkozó tájékoztatta az I.r. alperest is azzal, hogy az ő ellenjegyzése nélkül kifizetéseket az I.r. alperes ne teljesítsen. Az I.r. beavatkozó a megváltozott helyzetről ugyanezen a napon tájékoztatta a felperest is. Ez alkalommal bejelentette azt is, hogy az őt illető vállalkozási díj engedményezését érvénytelennek tekinti.

Az I.r. beavatkozó tájékoztatását követően a felperes és a II.r. beavatkozó 2004. szeptember 30-án megállapodást kötöttek, amelyben a felperes a projekt befejezésének az érdekében további hitelt folyósított a II.r. beavatkozónak. A II.r. beavatkozó újabb engedményezési nyilatkozatot állított ki az I.r. alperes felé, amelyben megerősítette azt a korábbi közlését, hogy az I.r. alperessel szemben fennálló követelését a korábban írt feltételek szerint, és az ott írt számlaszám, mint teljesítési hely megjelölésével a felperesre engedményezi.

A felperessel kötött megállapodást követően a II.r. beavatkozóval szemben felszámolási eljárás indult, a fizetéseképtelenség megállapítására 2004. október 26-án került sor, a II.r. beavatkozó ettől az időponttól kezdve felszámolási eljárás hatálya alatt áll. A felperes 2004. december 15-én az igényét a felszámolási eljárásban bejelentette, a felszámoló a felperes követelését 3.620.063,53 euro összegig nyilvántartásba vette.

A felperes 2004. december 7-én felhívta az I.r. alperest arra, hogy a végszámlának megfelelő összeget a részére az engedményezési szerződés alapján fizessék ki. Az I.r. alperes a felhívásnak nem tett eleget.

A beavatkozók a felszámolási eljárás folyamán 2004. december 18-án megállapodást írtak alá,

melyben kinyilatkoztatták, hogy a 2003. augusztus 21-i engedményezési szerződésnek az I.r. alperest érintő része érvénytelen, és megegyeztek abban, hogy a szerződés megküldésével kérni fogják az I.r. alperest, hogy a vég számla összegének 50 %-át az I.r. beavatkozó, másik 50 %-át pedig az időközben felszámolás alá került II.r. beavatkozó bankszámlájára utalják át. Ezt a megállapodást a felperes nem írta alá.

A vég számlán felül garanciális visszatartás címén további vállalkozási díj visszatartására került sor 715.000 euro összeg erejéig. Ezt az összeget a II.r. alperes 2006. június 16-án az I.r. beavatkozónak 504.745 euro, a II.r. beavatkozónak pedig 210.255 euro összeg erejéig átutalta. Az átutalások ügyfélszámlára történtek a II.r. beavatkozó részére azzal az indokkal, hogy az a követelés még a felszámolási eljárást megelőzően keletkezett, az engedményezés erre az összegre is kiterjedt, ezért az már nem tartozik az adósnak a vagyonába. A megállapodást a felperes nem írta alá.

*A Fővárosi Bíróság előtt 50.Gpk.220.264/2005. szám alatt fizetési meghagyással indult eljárásban a felperes az I.r. alperessel szemben terjesztett elő kérelmet, mely arra irányult, hogy fizesse meg a részére a vég számla összegét 903.373,05 eurot. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetét az I.r. alperes védekezésére való tekintettel kiterjesztette, II.r. alperesként perbe vonva a **GKM**-ot. Kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni, felemelt keresete szerint már nem csak a vég számla, hanem további 2.716.690 euro, összesen 3.620.063,53 euro, az összeg kamatai és a felmerült költségei a megfizetésére.*

Kereseti kérelmében foglaltakat azzal indokolta, hogy a II.r. beavatkozó a vele szemben fennálló kötelezettségeinek a teljesítése céljából, - amelynek részét képezte a 7.000.000 euros rülirozó hitel is - rá engedményezte a vállalkozási szerződés alapján őt megillető 13.634.495 euro követelését. Az engedményezésről a felperes értesítette az I.r. és a II.r. alpereseket, azt is közölte, hogy a teljesítésnek melyik számlára kell megtörténnie. Az alperesek az engedményezést tudomásul vették, ennek ellenére az átutalások nem az engedményezési számlára, hanem a II.r. beavatkozó ügyfélszámlájára érkeztek meg. Ezekből az átutalásokból a felperes mindössze 8.429.170 euro követeléséhez jutott hozzá.

2004. szeptemberében a konzorcium vezetésében változás következett be, és mivel az új konzorciumvezető, az I.r. beavatkozó vitatta az engedményezés megtörténtét, 2004. szeptember 30-án a 2003. augusztusában megkötött engedményezési szerződést megerősítették. Erre való tekintettel a II.r. beavatkozó újabb kölcsönhöz jutott és arra is kötelezettséget vállalt, hogy a vég számla kifizetése is a felperes javára fog megtörténni. 2004. szeptember 30-án tehát, nem új engedményezési szerződés jött létre, hanem a korábbiak megerősítése történt.

A felperes az alperesek egyetemleges marasztalását azzal az indokkal kérte, hogy az I.r. alperes a II.r. alperesek képviselőjeként járt el a vállalkozási szerződés megkötése alkalmával. Mindkét alperesnek tudomása volt az engedményezésről, erről értesítést kaptak és azt visszaigazolták. Az együttműködési szerződés, illetőleg a támogatási szerződés is akként szól, hogy a számlát az I.r. alperesnek ellenőrizni kell, de annak a felülvizsgálatát és a jóváhagyását a II.r. alperes látja el, az ő ellenjegyzésével válik az államkincstáron keresztül a számla összege kifizethetővé. Mindkét alperes szerződésszegést követett el, amikor a számlákon feltüntetett ügyfélszámlának az engedményezési számlától való eltérését nem észlelte, és a teljesítések nem az engedményezési szerződésben feltüntetett számlára történtek.

A felperes álláspontja szerint nem vitásan a II.r. alperes személyében időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra való tekintettel is különböző átalakulások, változások történtek, ennek

ellenére, megítélése szerint a II.r. alperesnek, mint jogutódnak a felelőssége fennáll.

I.r. alperes a kereset elutasítását kérte.

Védekezése szerint nem került jogviszonyba a felperessel. Az általa, a konzorciummal megkötött szerződésben nem ügyletkötő félként, hanem a II.r. alperes képviselőjeként járt el. Jogcselekménye ezért a II.r. alperes jogelődjét jogosította és kötelezte. A beruházás pénzügyi lebonyolítása a II.r. alperes jogelődjének a feladata maradt, a vállalkozási díj utalványozásában nem vett részt, ezért felelősség sem terhelheti azért, hogy az átutalás rossz számlaszámra történt. Hivatkozott az engedményezési szerződés részleges semmisségére, tekintettel arra, hogy a II.r. beavatkozó nem volt jogosult arra, hogy az I.r. beavatkozót, mint a konzorcium tagját megillető követelést a felperesre engedményezze.

Hivatkozott az I.r. alperes arra is, hogy a II.r. beavatkozó az ügyfélszámláját, és az engedményezési számláját is a felperes vezette, ezért mindkét számla a felperes rendelkezése alatt állt. Ebből pedig az következik, hogy a felperes hozzájuthatott a követeléshez akkor is, ha az utalás az ügyfélszámlára történt. Ezt támasztja alá az a tény, hogy az utalások időpontjában a felperes nem, csak 2004. decemberében, a II.r. beavatkozóval szemben elrendelt felszámolás után hivatkozott először arra, hogy az átutalások rossz bankszámlaszámra történtek. Ennek ellenére követelésének jó részéhez a felperes belső átutalások révén hozzájutott.

Az I.r. alperes álláspontja az volt, hogy az engedményezés amúgy is biztosítékú célú volt, ezért a felszámolási eljárás megindulását követően ezekre az összegekre a felperes nem is tarthat igényt, mert ezek a pénzeszközök már az adós felszámolási vagyonába tartoznak.

Az I.r. alperes vitatta a keresetet összegszerűségét is.

A II.r. alperes szintén a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a II.r. beavatkozó a vállalkozási szerződést a konzorcium nevében nem vele, hanem az I.r. alperessel kötötte meg. A hitelszerződést és az engedményezési szerződést ugyanakkor a II.r. beavatkozó már a saját nevében kötötte meg. Azt nem vitatta, hogy az alpereseket a felperes az engedményezésről a számlaszám megjelölésével értesítette, és azt sem vitatta, hogy ennek ellenére a számlák összege a II.r. beavatkozó számlájára kerültek kifizetésre. Hivatkozott ugyanakkor arra, hogy a felperes a felszámolási eljárás során teljes követelését a felszámolónak bejelentette. Kifejtette, a II.r. beavatkozó nem volt jogosult a teljes projekt összegét engedményezni, miután annak egy része az I.r. beavatkozót illette meg. Emiatt a II.r. beavatkozót csak 10.315.866 euro + ÁFA vállalkozási díj illette volna meg. A végzsámla tekintetében szintén érvénytelennek tekintette az engedményezést, miután azt a II.r. beavatkozó akkor kötötte meg a felperessel, amikor a konzorciumnak a képviseletét már nem ő, hanem az I.r. beavatkozó látta el. A 2004. december 18-án a beavatkozók között létrejött megállapodás során pedig közösen rendelkeztek a végzsámla összegének a kifizetéséről, amelyet a II.r. beavatkozó felszámolója elfogadott. Ennek lényege, hogy az engedményezési szerződés az I.r. beavatkozó vonatkozásában érvénytelen.

A II.r. alperes hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint szintén biztosítéki jellegű engedményezés történt. Az engedményezett követelések tehát, az adós vagyonában maradtak. A felperes jogait nem rendeltetésszerűen gyakorolta, neki ugyanis már az első utalást követően észlelnie kellett volna a megállapodástól eltérő bankszámlára történő utalást.

Az I.r. beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a 2003. április 23-án kelt konzorciumi szerződés alapján a II.r. beavatkozóval együttesen pályáztak és nyerték el az említett vasúti szakasz kivitelezésére vonatkozó szerződést. A felek között a Ptk. 568. §-a szerinti vagyonegyesítés nélküli ún. koordinatív polgárjogi társaság jött létre, a tagok egyenjogúak voltak. Rendelkeztek arról, hogy a különböző feladatokat és az ezek után járó vállalkozási díjat miként osztják meg egymás között. A megállapodás azt is tartalmazta, hogy a II.r. beavatkozó az I.r. beavatkozót érintő kötelezettségvállalást csak az előzetes hozzájárulásával teheti meg. Az engedményezési szerződést ennek ellenére a II.r. beavatkozó a tudta és beleegyezése nélkül kötötte meg. A megállapodás arra is kiterjedt, hogy valamely tag felszámolási eljárás alá kerülése esetén a konzorcium képviselőjének a feladatát a másik tag veszi át, így került hozzá e tisztség 2004. szeptemberében. Az I.r. beavatkozó kifejtette, hogy a felperes 7.000.000 euro hitelt nyújtott a II.r. beavatkozó részére, ezzel szemben több, mint 8.000.000 euro összeg került hiteltörlesztésre, ami azt jelenti, hogy a teljes hitelösszeg kifizetésre került.

A II.r. beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az engedményezési szerződésben olyan követelést is engedményezett, amely őt nem illette volna meg. A fizetéseképtelenségét megállapító végzés 2004. október 26-án emelkedett jogerőre, eddig az időpontig csak a végszámlának a kifizetése nem történt meg. Az engedményezési szerződés ezért még érvényesség esetében sem vonatkozhat erre az összegre.

*A II.r. alperes személyében a per folyamatban léte alatt több alkalommal változás következett be. A szerződést kötő **KVM** jogutódjaként megjelölt **GKM** által jogutódként bejelentett **KKK** nyilatkozata szerint jogutódnak nem tekinthető. A 2007. január 1. napjáig hatályban volt jogszabályi rendelkezések szerint, eddig az időpontig ugyanis a **K.** Alap közreműködői feladatait a **GKM** látta el. Az ennek következtében, jogutódként II.r. alperesként eljáró **GKM** a per alatt bejelentette, hogy 2008. május 15. napjával megszűnt. A II.r. alperes jogutódjaként a felperes a **NFGM**-ot jelölte meg, és perbevonta. Az elsőfokú bíróság 2008. szeptember 30-án meghozott 81. sorszám alatti végzésével megállapította, hogy a II.r. alperes jogutódja a nevezett **NFGM**. A fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a végzést 14.Gpkf.44.759/2008/2. sorszám alatti végzésével helybenhagyta. A további szervezeti változások révén, keresetkiterjesztés következtében III.r. alperesként peres füllé vált Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2009. május 29-én tett nyilatkozatában jogutódi minőségét szintén tagadta. A felperes vele szemben utóbb, keresetétől elállt.*

*Az elsőfokú bíróság a 108. számú ítéletével a Fővárosi Ítéltábla 14.Gpkf.44.759/2008/2. számú végzésével jogutódként megállapított **NFGM**-ot II. r. alperesként 350.874,91 euro, az összeg jogszabály szerinti kamatainak, valamint perköltség megfizetésére kötelezte. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította, és rendelkezett a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően a perköltség összegéről és annak viseléséről.*

*Az elsőfokú bíróság előjáróban azt állapította meg, hogy a II.r. alperes jogutódja a jogerős végzés által is megjelölt módon a **NFGM**. A becsatolt iratok alapján megállapította azt is, hogy a szerződést a II.r. beavatkozó a II.r. alperessel kötötte meg, annak képviselőjeként járt csak el az I.r. alperes. A vállalkozási szerződés megkötését követően az alperesek együttműködési szerződésükben egymás között a feladatukat megosztották. E feladatmegosztás szerint mindkét alperest terhelte a számla megvizsgálásának a kötelezettsége, az engedményezett követelésnek tehát mindkét alperes a kötelezettje volt. A vállalkozói díj utalványozója a feladatmegosztást követően is a II.r. alperes maradt, ezért a felelőssége a vállalkozási díj kifizetéséért közvetlen, míg az I.r. alperes kimenthette magát azzal, hogy az engedményes felé történő teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott*

helyzetben elvárható.

Az engedményezési szerződések vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy az a Ptk. 239. § (1) bekezdése alapján csak részlegesen érvénytelen, mert a II.r. beavatkozó csak a saját követeléséről rendelkezhetett volna érvényesen. Az ezt meghaladó rendelkezése az alperesekkel szemben nem hatályos. Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak a II.r. beavatkozó azon előadását, hogy az engedményezési szerződés megszűnt volna, ezért az alperesek csak a saját kockázatukra teljesíthettek a II.r. beavatkozó ügyfélszámlájára.

Nem találta megalapozottnak azt az előadást sem, hogy az alperesek azért sem követhettek el szerződésszegést, mivel az engedményezési szerződésnek nem volt része az engedményezési bankszámlaszám. A felperes ugyanis az engedményezési értesítőben mindkét alperessel közölte az engedményezési bankszámlának a számát, felhívva arra, hogy a teljesítés csak erre a számlára történhet meg. Az értesítést az alperesek tudomásul vették. A becsatolt iratokból egyértelműen megállapítható, hogy nem az engedményezési értesítőben feltüntetett bankszámlákra történt az utalás a II.r. alperes részéről. A perbeli időszakban a 9/2001.(MK147) MNB rendelkezés volt hatályban, és e rendelkezés részletesen feltüntette, hogy az egyes bankok a különböző pénzügyi műveleteknél milyen karakterekből álló, hány számjegyű számlaszámot alkalmazhatnak. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a perrel érintett bankszámlák közül kizárólag a számlán feltüntetett forint alapú bankszámla volt ügyfélszámla, valamennyi többi számla a felperes rendelkezése alatt állt, ezért a teljesítés a felperes részére történt.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a felperes és a II. r. alperes nem biztosítéki, hanem teljesítési célú engedményezési szerződést kötött. A II.r. beavatkozónak az engedményezési szerződésben meghatározott tartozásai álltak fenn a felperessel szemben, és ezeknek a kiegyenlítésével történt meg az engedményezés. Azt is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a vég számlának a kibocsátására a felszámolás kezdő időpontját megelőzően került sor, a követelés tulajdonjogát tehát, a II.r. beavatkozó felszámolása nem érintette, mert az engedményezett összeg akkor már nem tartozott a II.r. beavatkozó vagyonába.

Az elsőfokú bíróság az összecszerűséget vizsgálva az alábbi számításokra volt figyelemmel.

A II. r. beavatkozó a vég számlával együtt leszámlázott az alperesek felé összesen bruttó 12.047.035 euro-t. Ebből a II.r. beavatkozó, az I.r. beavatkozóval kötött szerződés szerint érvényesen 10.074.162 euro-ról rendelkezhetett.

A vég számlának a kibocsátása előtt leszámlázásra került 11.143.661 euro, ebből az összegből a II.r. beavatkozó által 9.869.439 euro volt engedményezhető. Az alperesek a felperes rendelkezése alatt álló engedményezési számlára összesen 9.933.543 euro-t teljesítettek, vagyis 64.103 euro-val többet, (I.r. beavatkozót is megillető részt), mint amennyire az engedményezési szerződés érvényesen létrejött.

A vég számla összege 903.373 euro volt, amelyből a megállapodások szerint az I.r. beavatkozó követelését leszámítva a felperes csak 204.723 euro megfizetésére tarthatott igényt. Az elsőfokú bíróság ebből levonta az említett 64.103 euro-t, így a felperes megalapozott követelését a vég számla vonatkozásban 140.619 euro-ban állapította meg. Az elsőfokú bíróság ehhez az összeghez hozzászámította azt a II.r. beavatkozót megillető további 210.255 euro-t is, amelyet korábban garanciális visszatartás miatt nem fizettek ki, de amelynek az átutalására 2006. június 16-án sor került. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy ez az összeg nem tartozik bele a felszámolás alatt álló adósnak a vagyonába, mert ez a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett követelés

volt. A két összeg 350.874 euro és ennek megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság a II.r. alperest.

Az első fokú bíróság ítéletével szemben a felperes, valamint a II.r. alperes fellebbezést, az I.r. alperes, illetve I.r. beavatkozó csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy azok a bankszámlák, amelyekre az alperesek az utalásokat teljesítették, a felperesi bank rendelkezése alatt álló engedményezési számlák. Az alperesek soha nem vitatták, hogy ezek mind pénzforgalmi számlák voltak. Álláspontja szerint ezért őt további 1.440.268,98 euro követelés megilleti. A felperes elfogadta ebben a vonatkozásban az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a végszámla előtti vállalkozási díjból a II.r. beavatkozó által érvényesen 9.869.439,50 euro volt engedményezhető, ebből a felperes ténylegesen 8.429.170,52 euro-t kapott meg. Elfogadta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, hogy a II.r. beavatkozót a végszámla alapján megillető és felperesre engedményezhető követelésrész 204.723,41 euro volt.

Hivatkozott arra, hogy a kifizetésért mindkét alperes felelős, és hogy az alperesek az engedményezési értesítő alapján csak az engedményezési számlákra teljesíthettek volna.

A II.r. alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Kérte annak megállapítását, hogy a garanciális visszatartásból 210.550 euro a felszámolási vagyona tartozik. Kérte azt is, hogy a bíróság az alpereseket egyetemlegesen marasztalja az általa esetleg megállapított összeg megfizetésében.

Álláspontja változatlan volt abban a tekintetben, hogy alapvetően nem ő tekinthető a per megindulásakor megjelölt **GKM** jogutódjának. A vállalkozási szerződésnek egyébként sem a **GKM** volt az alanya, hanem az I.r. alperes. Változatlanul állította, hogy az engedményezési szerződés biztosítéki jellegű volt. A garanciálisan visszatartott összeg nem kerülhetett a felpereshez, mert az a felszámolási vagyona részét képezte. Kifejtette, hogy a számlák ÁFA-tartalma nem volt engedményezhető. Utalt arra is, hogy a felperes mindvégig tudott arról, hogy a követelés nem az engedményezési értesítőben megjelölt számlára került kifizetésre, ennek ellenére azt nem kifogásolta. Miután a II.r. beavatkozó számlái is a felperesnek a rendelkezésére álltak, nem volt annak akadálya, hogy a felperes a követeléséhez hozzájusson.

Az I.r. alperes csatlakozó fellebbezésében tagadta a másodfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy bizományosként járt volna el a vállalkozási szerződés megkötésekor. Az I.r. alperes sem önállóan, sem a II.r. alperessel egyetemlegesen nem felel. Az összecszerűséget illetően kifejtette ő is, hogy a számla ÁFA-tartalma nem engedményezhető, ezen felül a garanciális összegre az engedményezés nem terjedhetett ki.

Az I.r. beavatkozó csatlakozó fellebbezésében kizárólag a rá vonatkozó ügyvédi munkadíj mértékét sérelmezte.

A Fővárosi Ítéltábla előtt indult fellebbezési eljárás alatt 2010. május 29-én a II.r. alperesként megjelölt **NFGM** is megszűnt. A felperes az eljárás félbeszakadását követően II.r. alperesként a **NM**-ot, továbbá a II.r. rendű alperest vont perbe. A Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.595/2010/2. számú végzésében megállapította, hogy a jelzett két minisztérium a II.r. alperesnek II., illetőleg III.r. alperesként jogutódjai.

A végzés ellen mindkét minisztérium fellebbezést terjesztett elő. Vitatták azt, hogy jogutódjai

lennének a megszünt korábbi minisztériumnak. Ennek alátámasztására hivatkoztak a 2010. évi XLII. tv. 2. § e) és g) pontjára, a 212/2010.(VII.1.) Korm. rendeletre, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. tv. 3. § (1) bekezdésére, a 130/2006.(VI.15.) Korm. rendelet 2. § e) pontjára és 8. §-ára. E jogszabályok alapján kifejtették azt az álláspontjukat, hogy az adott perbeli jogvitában a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a jogutód. A másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.24.717/2011/2. számú végzésében arra a következtetésre jutott, hogy jelenleg a II.rendű alperes felelős azon feladatok elvégzéséért, amelyeknek az ellátása a perbeli jogviszonyban az időközben megszünt NFGM-ot terhelte.

A Fővárosi Ítéletábrá jogerős ítéletében megállapította, hogy a felperes fellebbezése részben, a II.r. alperes vonatkozásában alapos, a II.r. alperes fellebbezése a garanciális visszatartás összegére nézve alapos, míg az I.r. alperesnek az indokolás ellen benyújtott csatlakozó fellebbezése és az I.r. beavatkozó csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálása szempontjából a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, és részben helytálló az abból levont jogi következtetés is.

A másodfokú bíróság előjáróban kifejtette, hogy a fellebbezési eljárásnak nem lehet tárgya a II.r. alperes perbeli jogutódlásának a kérdése, tekintettel arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság Pfv.IX.24.717/2011/2. számú végzésével e kérdésben jogerősen döntött.

Az alperesek felelősségével kapcsolatban a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az engedményezésről szóló értesítést mindkét alperes önállóan aláírta, ezzel kerültek a felperessel jogviszonyba, és ezért egyetemleges a felelősségük. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg a vállalkozási díj kifizetésével kapcsolatban a II.r. alperes önálló felelősségét, ennek az indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett. A felperes fellebbezési kérelme, amely az alperesek egyetemleges marasztalására irányult, ezért alaptalan.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli engedményt teljesítési célú engedménynek kell tekinteni.

Helyesen hivatkozott arra azonban a II.r. alperes, hogy a garanciális visszatartásnak az összege nem képezhetette a jelen eljárás tárgyát, mivel a felperes az engedményezési szerződés alapját képező vállalkozási szerződés szerint kiállított 6 db számlával kapcsolatban terjesztette elő keresetét. A garanciális visszatartás összege az egyes számlákból levonásra került, azok nem kerültek kifizetésre. A visszatartott összegek kifizetésére jóval a felszámolási eljárás elrendelését követően került sor, ami egyben azt jelenti, hogy ezen összeg igényérvényesítése esetén sem járt volna az a felperesnek, mivel az a felszámolási vagyon része.

Az egyes számlák ÁFA-tartalmának az engedményezhetőségét illetően utalt a másodfokú bíróság a BH 2001/338. szám alatt közzétett eseti döntésre, valamint az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. tv. és az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. tv. előírásaira. Ezek szerint az ÁFA visszaigénylésének lehetősége engedményezhető, annak elbírálása viszont, hogy maga a visszaigénylés jogszerű-e nem képezheti a felszámolási eljárásnak a tárgyát, ebben a kérdésben az adóigazgatási eljárás keretében lehet dönteni.

A másodfokú bíróság álláspontja az elsőfokú bírósággal egyezően az volt, hogy a II.r. beavatkozó a

II.r. alperessel került jogviszonyba a vállalkozási szerződés megkötése alkalmával, az I.r. alperes a II.r. alperes képviselőjeként járt el.

A felperest megillető követelésösszegezéséről illetően azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott. Álláspontja az volt, hogy a számlákon szereplő és az engedményezési értesítőben megjelölt számoktól eltérő számlaszámok a II.r. beavatkozó saját számlái voltak, és azokra a II.r. alperes jogszerűen nem teljesíthetett volna. Ebben a körben, az alábbi megállapításokat tette.

Az euro követelés átutalására szolgáló engedményezési bankszámla középsofolyó nyolc számjegye az alábbi: 60169329. Tény ugyanakkor, hogy a teljesítés a II.r. beavatkozónak a 60169192 számú bankszámlájára történt. A másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy ez utóbbi számla nem engedményezési, hanem ügyfélszámla volt. A számsor 6-os számmal való kezdete ugyanis önmagában nem bizonyítja a számla engedményezési jellegét. Az említett számla pénzforgalmi jellegét támasztja alá, hogy a II.r. beavatkozó cégmásként ugyanez a számlaszám volt feltüntetve 2003. július 21. és 2007. február 13. között. Az engedményezési értesítőben megjelölt számlaszám mint pénzforgalmi számlaszám csak 2003. szeptember 4-ig volt bejegyezve. Az új pénzforgalmi számlaszám bejegyzésére a bank megkeresését követően került sor a cégbíróság részéről. Mindezek pedig azt bizonyítják, hogy nem engedményezési, hanem pénzforgalmi számlára történt az utalás, amely a II.r. beavatkozónak a rendelkezésére állt, és a felperes az ezen a számlán lévő összeghez csak akkor juthatott hozzá, és csak olyan összeg erejéig, amennyiről a II.r. beavatkozó rendelkezett az irányában.

A másodfokú bíróság szerint megállapítható, hogy a vég számla kibocsátása előtt a II.r. beavatkozó a vállalkozási díjból engedményezett és a felperes által a hiteltörlesztésre elszámolt összeg különbözete 1.440.268,98 euro ezért ez az összeg a rossz utalás miatt a felperest megilleti. A rész számlák és a vég számla alapján az összes leszámolt vállalkozási díjból a II.r. beavatkozó rendelkezése alatt 10.074.162,91 euro állt, ezt engedményezhette, amelyből a felperesnek a fenti elszámolás után megtérült 9.869.439,50 euro követelése, a vég számlából ezért további 204.723,41 euro jár a felperesnek. A rész számlák és a vég számla meg nem térült értékeit összeadva marasztalta a másodfokú bíróság a II.r. alperest 1.644.992 euro, ezen belül 1.440.268,98 euro után 2004. augusztus 10-től, 204.723 euro után 2004. december 4-től járó kamatának megfizetésére.

A felperes fellebbezését alaptalannak ítélte az alperesek, illetőleg a beavatkozók javára megítélt perki költség összege tekintetében. Ugyanakkor nem látott indokot arra sem, hogy az I.r. beavatkozó részére a megbízási díj szerinti nagyságú perki költséget állapítson meg. A felperes által a II.r. alperes és a beavatkozók részére fizetendő perki költséget személyenként ezért 420.000 Ft + ÁFA összegre leszállította. Rendelkezett a másodfokú perki költség megfizetéséről.

A jogerős ítélettel szemben a II.r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.

A felülvizsgálati kérelemben elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a másodfokú eljárásban olyan bíró, illetőleg bírói tanács járt el, amely a per elsőfokú elintézésében is részt vett. Az eljárás folyamata alatt ugyanis a Fővárosi Bíróság jogutódlást megállapító 5.G.40.900/2005/81. sorszám alatti végzésével szemben bejelentett fellebbezését ugyanezen összetételű tanács bírálta el, és hozott 2009. január 22-én 14.Gpkf.44.759/2008/2. számú helybenhagyó végzést. A II.r. alperes pozíciójában bekövetkezett jogutódlás kérdése az érdemi döntésre kihat, tekintettel arra, hogy ennek

alapján kerülhetett sor a II.r. alperesnek, mint jogutódnak a marasztalására. Ezt a II.r. alperes csak a felülvizsgálati eljárásban sérelmezhetette.

Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy jogutódi minősége az eredeti alperes vonatkozásában nem áll fenn, ezért marasztalására sem kerülhetett volna sor. Részletesen kifejtette, hogy a különböző szervezeti átalakulások és a különböző pénzügyi feladat átcsoportosítások következtében ki tekinthető jogutódnak.

Álláspontja változatlan volt abban a tekintetben, hogy a szerződést nem a II.r. alperes jogelődje kötötte meg a II.r. beavatkozóval, hanem az I.r. alperes volt a szerződés alanya. A minisztérium annak ellenére nem vált kötelezetté, hogy a vállalkozói díj átutalására az ő közreműködésével került sor.

Arra az esetre, ha a felülvizsgálati bíróság a vállalkozási szerződés kötelezettjének szintén a II.r. alperest, illetőleg annak jogelődjét tekintené, előadta az általános forgalmi adó hatályos szabályozására figyelemmel az ISPA forrásból finanszírozott részt nem terheli ÁFA fizetési kötelezettség, így az esetleges kötelezett minőség is csak azon rész erejéig állhat fenn a minisztérium vonatkozásában, amelyre nézve a forrást neki magának kell biztosítania. Az első- és a másodfokú bíróság az engedményezési szerződést csak a II.r. beavatkozó vonatkozásában ítélte érvényesnek. Ebből következik, hogy a vállalkozási díjból érvényesen csak 10.315.865,25 euro + ÁFA volt engedményezhető. ÁFA-kötelezettség hiányában a közvetlenül a II.r. alperesen keresztül biztosított ISPA forrás is a nettó összeg feléig, legfeljebb 5.157.932,625 euro-ig terjedhetett. Hivatkozott arra is, hogy álláspontja szerint a II.r. alperes jogelődje, miután a vállalkozási szerződésnek nem lehetett kötelezettje, az abból eredő követelés engedményezése esetén sem válhat azzá. Sérelmezte, hogy az első- és másodfokú bíróság az I.r. alperest mentesítette a felelősség alól annak ellenére, hogy megállapította felelősségét a rossz számlára való átutalás miatt.

Határozott álláspontja szerint, az engedményezés biztosítéki jellegű volt.

A II.r. alperes sérelmezte azt is, hogy a bíróságok nem vették figyelembe, a felperes a hitelszerződésből fennálló követelését más biztosítékokból is kielégíthette volna. A felperes követelését biztosította egy német cég által kiállított komfortlevél, egy azonnali beszédési megbízás a H. Rt.-nél vezetett, valamint az M. Rt.-nél vezetett II.r. beavatkozó számla is.

A hitelszerződés esedékességének a napján nem volt olyan számla, illetve teljesítés, amelynek ellenértékét a II.r. alperes ne utalta volna át. A vég számla kibocsátására a hitelszerződés esedékességet követően 2004. szeptember 30-án került sor. Ez a számla már a hitelszerződés lejártja után keletkezett, így nyilvánvaló, hogy nem is lehetett része az eredeti engedményezési szerződésnek. A vég számla kibocsátásával egyidejűleg létrejött második engedményezésről egyik alperes sem kapott értesítést, ezért azt egyrészt új engedményezési szerződésnek kell tekinteni, másrészt az a kötelezettek felé nem is hatályosulhatott. Ezért ezen összegért egyik alperes felelőssége sem állapítható meg.

Jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a felperesnek nem volt lehetősége a II.r. beavatkozó számlája fölött rendelkezni. Ezt nemcsak tanúvallomások támasztották alá, hanem ilyen rendelkezési jogot biztosít a felperes részére az általános szerződési feltételeinek 6.2. pontja is. Ez a rendelkezés lehetővé teszi ugyanis, hogy az ügyfél esedékes tartozásának összegével az ügyfél előzetes hozzájárulása és tájékoztatása nélkül automatikusan megterheljék az ügyfél banknál

vezetett folyószámláját. Az engedményezési szerződés is úgy rendelkezik, hogy a II.r. beavatkozó rendelkezése szerint a felperest az engedményezési szerződés hatályba lépésének napjától megillette az a jog, hogy az engedményezett követelésekkel szabadon rendelkezzen és azokat a biztosított kötelezettsége törlesztéseként felhasználja. Nyilvánvalóan ez az oka, hogy a felperes 2004. decemberéig nem kifogásolta, hogy az utalások az ügyfélszámlára és nem az engedményezési számlára érkeztek. Jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperesnek nem volt rendelkezési joga azon számlák felett, amelyekre a teljesítés történt. Mind a II.r. alperes által benyújtott számlákon feltüntetett számlaszám, mind pedig az engedményezési értesítőben szereplő számlaszám megfelel azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján azt engedményezési számlának kell tekinteni.

Fentieket összegezve, kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. Másodlagosan kérte, hogy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével hozzon a jogszabályoknak megfelelő, a felperes keresetét elutasító ítéletet. Amennyiben erre nem lát lehetőséget, a hatályon kívül helyezést az elsőfokú bíróság ítéletére nézve is kérte kimondani, ezzel az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítani.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felperes elsősorban arra hivatkozott, nem merültek fel olyan, a Pp. 15. § (1) bekezdésében írt feltételek, amelyek következtében a másodfokon eljáró bírói tanács az ügy elbírálásából ki lett volna zárva. A jogutódlást megállapító végzés tekintetében a másodfokú bíróság nem vett fel bizonyítást és az elsőfokú eljárásra nézve érdemi, ténybeli és jogi megítélésére nézve nem adott iránymutatást. Ennél fogva az ügy érdemi elintézésében nem vett részt, ezért eljárása jogszabálysértőnek nem tekinthető.

A felperes hivatkozott arra is, hogy a II.r. alperes önálló vonatkozásában megvalósult jogutódlások, bár nem vitásan jogi személyekről van szó, mégis azzal a következménnyel jár, hogy marasztalása esetén az állam az, amelyik helytállni tartozik a felperes irányában. Az egyetemlegesség tekintetében a felülvizsgálat kérdése alapvetően az I.r. és II.r. alperes egymás közötti viszonyrendszerére hat ki.

A vállalkozás tárgyában az alperesek között bonyolult kapcsolatrendszer alakult ki, de a II.r. alperes, illetőleg jogelődje működése körébe tartozott a mű elkészülésének biztosítása és ennek közreműködője volt az I.r. alperes. Az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó felperesi hitelezés következtében a felperes is nyilvánvalóan érdekelt volt a műnek az elkészülésében. Ebben a sajátos jogi konstrukcióban a 2003. augusztus 21-i engedményezési szerződésről mindkét alperes tudott, mindketten az engedményezési értesítőben foglaltakat tudomásul vették. Az engedményezés tényével és a kötelezettségvállaló nyilatkozatok kibocsátásával a felperes jogviszonyba került a II.r. alperessel. Nem helytálló a II.r. alperesnek az az előadása, amellyel az engedményezési szerződést minősítette. Az engedményezés teljesítési jellegű volt, a bank tulajdonjogot szerzett a követelésen az engedményezés megtörténtével.

Nincs olyan jogszabályi előírás, amelynek alapján a felperes köteles lett volna követelését a II.r. beavatkozó által biztosított egyéb biztosítékokból kielégíteni. Alaptalannak ítélte azt a II.r. alperesi előadást is, hogy önmagában véve a számlaszámok a teljesítés helyének a megítélésénél jelentőséggel bírnának. A felek az adott számlakezelő rendszerekhez tartozó, azok által generált számlaszámokhoz numerikus karaktorsorhoz olyan jogviszonyt rendelnek, amelyet akarnak. Adott esetben az, bankonként eltérő lehet. A II.r. alperes által hivatkozott számlaszám a felperes

jogelődjenek a mintája alapján kerültek megállapításra, ezért ezek a jelen per felperesével szemben irányadónak nem tekinthetők. A felek az adott numerikus karaktersorhoz megfelelő jogviszonyt rendelnek. A II.r. beavatkozó rendelkezett euro és magyar forint számlával is, ami normál folyószámla volt. Az utalások erre a számlára történtek annak ellenére, hogy az engedményezést követően az engedményezési számlaszámról az alpereseket értesítették. A felperesnek az engedményezési számlákon és nem a folyószámlákon volt korlátlan rendelkezési lehetősége.

A II.r. alperes jogutódi minőségét a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.24.717/2011/2. számú végzésével eldöntette, annak további vitatására lehetőség nincs.

Végül utalt arra a felperes, hogy a pert megelőző tárgyalások és a peres eljárás alatt is a jóhiszemű joggyakorlásnak minden vonatkozásban eleget tett. Ezzel szemben a mű átadása érdekében -, amelynek e finanszírozása elől a válsághelyzet kialakulása után mindkét alperes elzárkózott - a felperes további jelentős összegű hitelt biztosított a II.r. beavatkozó részére. A mű elkészülte után a fizetéseképtelenség megállapítását követően a két beavatkozó és a felszámoló egy számára ismeretlen megállapodásban a vég számla összegét egymás között megosztották, holott azt megelőzően már két alkalommal is engedményezték a felperesre. Ilyen körülmények mellett a felperes rosszhiszeműsége fel sem merülhet.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálhatja felül, kivéve - egyéb esetek mellett - ha a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

Elsősorban tehát abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a másodfokú határozatot meghozó bírói tanács a fellebbezés elbírálásából ki volt-e zárva annál az oknál fogva, hogy a jogutódlás kérdésében egy alkalommal másodfokú, egy alkalommal pedig elsőfokú bírósággént vett részt.

A Pp. 15. § (1) és (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per másodfokú elintézéséből ki van zárva az a bíró, aki a per elsőfokú elintézésében részt vett. A Pp. 21. § (3) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati kérelem elbírálása során nem járhat el az a bíró, aki a felülvizsgálati kérelemmel érintett határozatok bármelyikének meghozatalában részt vett.

E szabályok szerint a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatot hozó tanács tagjai tekintetében kizáró ok nem áll fenn. A Fővárosi Ítéltábla ugyanis másodfokú bírósággént járt el a 14.Gpkf.44.759/2008/2. számú végzés meghozatalakor, míg a 14.Gf.40.592/2010/2. számú végzést a fellebbezési eljárás során bekövetkezett jogutódlás kapcsán qvázi elsőfokú bírósággént hozta, majd a Legfelsőbb Bíróság döntését követően folytatta a másodfokú eljárást. A hivatkozott Pp. rendelkezések azt tartalmazzák, ha a bíró az elsőfokú eljárásban a döntésben részt vett nem járhat el másodfokon. Az ítéltábla bírái végig másodfokú bírósággént jártak el, abban a kérdésben pedig, melyben qvázi elsőfokú bírósággént,

abban nem jártak el másodfokon. A később kifejtettek szerint a jogerős határozattal eldöntött jogutódlás felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezheti, így a jogutódlás kérdésében döntő fellebbezési bíróságként eljáró Legfelsőbb Bíróság bírāja tekintetében sem áll fenn kizáró ok.

A Kúria álláspontja szerint a fent kifejtettekre tekintettel nincsen olyan körülmény, amely miatt a felülvizsgálati kérelemre tekintet nélkül, a jogerős határozatot hatályon kívül kellene helyezni.

A Pp. 270. § (2) és (3) bekezdése ad lehetőséget arra, hogy bizonyos, az itt felsorolt végzéseket felülvizsgálati kérelemmel támadja meg a sérelmet szenvedő fél. A félbeszakadást, a jogutódlást megállapító végzés e végzéscsoportban nem található, ezért a jogutódlás kérdésében hozott másodfokú határozattal gyakorlatilag a jogutódlásnak a kérdése eldőlt. Ezzel összefüggésben mondta ki a Legfelsőbb Bíróság BH2006/412. számú közzétett döntésében azt, ha az elsőfokú bíróság az érvényesített követelésben történt anyagi jogi jogutódlásra tekintettel a perbeli jogutódlást jogerős végzéssel megállapította, a másodfokú bíróság az ítélet elleni fellebbezés elbírálása során nem állapíthatja meg, - a perbeli esetben az engedményezéssel összefüggésben - a perbeli követelésre a jogutódként fellépő felperes perbeli legitimációjának a hiányát. Ez irányadónak tekintendő természetesen a felülvizsgálati eljárásban is akkor, amikor a jogutódlás kérdése két fokon elbírálásra került. A jogutódi minőséget tehát a felülvizsgálati eljárásban vitássá már nem lehet tenni. Ettől független kérdés, hogy áll-e fenn jogviszony az igényt érvényesítő felperes és a jogutód II.r. alperes között.

A II.r. alperes változatlanul fenntartotta azt a jogi álláspontját, hogy a szerződést kötő fél nem ő, hanem az I.r. alperes volt. I.r. alperes szerződő félként való minősítésén ugyanis nem változtat az a körülmény, hogy az elvégzett munkák ellenértékét a II.r. alperesnek kellett utalványozni.

A Kúria álláspontja szerint nem iratellenesen, nem a logika alapvető szabályával ellentétesen jutottak egyezően arra a következtetésre az első- és másodfokon eljáró bíróságok, hogy a megkötött kivitelezési szerződések kapcsán a II.r. alperest is terhelte felelősség a kifizetések tekintetében. A 2001. április 15-én kelt támogatási szerződés 6. pontja részletesen tartalmazza, hogy egyrészt a II.r. alperes jogelődjének, másrészt pedig az I.r. alperesnek milyen szigorú ellenőrzési kötelezettségei vannak a számlákat illetően. A 2003. szeptember 17-én kelt együttműködési megállapodás 3. pontja a végrehajtó szervezet (II.r. alperes) feladatait rögzíti és ebben a körben kifejezetten a számlák végső igazolásának, utalványozásának a feladatát a II.r. alperes

kötelezettségévé tette (3.9.). Nem iratellenesen, nem a logika alapvető szabályait sértve jutottak az ügyben eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy a szabályszerű teljesítés tekintetében a II.r. alperest felelősség terhelte.

A Kúria megítélése szerint a felek között létrejött engedményezési szerződés, azonosan az első- és másodfokú bíróság álláspontjával teljesítési engedménynek minősül. A felek a jövőben esedékessé váló követelésre nézve kötöttek engedményezési szerződést és az engedményezést nem kötötték a nemfizetésnek a feltételéhez, így az, az engedményezés napjától kezdve hatályossá vált és ettől az időponttól kezdve a felperes tulajdonjogot szerzett a szóban forgó összegeken. A teljesítés csakis részére, mint jogosult részére történhetett meg.

A ... számú szerződésből befolyó, összesen 13.634.495 euro követelés lett 2003. augusztus 21-én a felperesre engedményezve. A kötelezettek e tényről értesítést kaptak, ezért a megadott számlaszámra voltak kötelesek teljesíteni.

Alaptalan a felülvizsgálati kérelemnek az az előadása, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe azt a körülményt, hogy a felperesnek a kölcsön biztosítékaul szolgáló egyéb biztosítékokat is lehetősége lett volna igénybe venni. A felek között nem volt arra vonatkozóan megállapodás, hogy az engedményezésből való kielégítésnek van-e valamilyen feltétele.

A II.r. alperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben benyújtott fellebbezésében nem tett arra vonatkozóan előadást, hogy az ISPA-forrás is a nettó összeg feléig, legfeljebb 5.157.932 euro erejéig terjedhetett volna, ezért a Kúria ezzel a kérdéssel a felülvizsgálati eljárásban nem foglalkozhatott. Ugyancsak nem képezhetette eljárásnak a tárgyát az ezen összeghez kapcsolódó ÁFA jogi sorsa. A felülvizsgálati eljárás tárgyát ugyanis nem képezheti olyan jogkérdés, mely a jogerős ítéletnek nem volt tárgya.

A II.r. alperes nem kifogásolta az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésében azt, hogy a végszámla kibocsátására a hitelszerződés esedékességét követően 2004. szeptember 30-án került sor, vagyis ez a számla már a hitelszerződés lejártá után keletkezett. Ezen eljárásjogi akadálytól függetlenül utal a Kúria arra, hogy az engedményezés a teljes vállalkozási díjra vonatkozott.

Helytállóan következtetett a jogerős ítélet arra is, hogy az engedményezési értesítőtől eltérően nem az engedményezési, hanem az ügyfél számlára érkeztek meg az átutalások. Az első fokú iratokhoz 35. sorszám alatt becsatolt II.r. beavatkozó cégmásolata szerint, annak 32/10. rovatában 2003. július 21. és 2007. március 8-a közötti időtartamban a ...számú számlaszám volt bejegyezve a cég

pénzforgalmi számlájaként.

Kétségtelenül az első- és a másodfokú bíróság is a bizonyítás eredményéhez képest olyan következtetéseket vont le, hogy a két alperes felelőssége egyetemleges, az első- és a másodfokú bíróság azonban a különböző indítványoknak a keretei között az I.r. alperest mentesítette a fiztetési kötelezettség alól. A felperes ezt követően felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő. A Kúria ezért a II.r. alperesnek az ezzel kapcsolatos nyilatkozatát, előadását nem vizsgálhatta, egyébként az alperesek egyetemleges marasztalására irányuló határozott felülvizsgálati kérelmet nem is terjesztett elő.

A fentiek szerint a felülvizsgálati kérelem keretein belül történt felülvizsgálat alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

A II.r. alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c) pontja értelmében illetékmentes, ezért az általa le nem rótt Itv. 50. § (1) bekezdésének megfelelő felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a értelmében az állam viseli.

A II.r. alperes a Pp. 78. § alapján köteles a felperesnek a képviselőjével felmerült költséget megfizetni a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 4/A. §-a alapján, annak mértékét a Kúria a felperes által kifejtett tevékenységgel arányban állóan állapította meg.

A beavatkozóknak és az I.r. alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2013. május 30.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Bodor Mária s.k. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. bíró